

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Дизайн середовища	Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Кафедра	Дизайн тканин і одягу	Рік навчання	1
Галузь знань	02 Культура, мистецтво та гуманітарні науки	Вид дисципліни	Вибіркова
Спеціальність	022 Дизайн	Семестри	2

ЕСТЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ДИЗАЙНУ

Семестр 2 (2025 – 2026 н.р.)

Викладач	Лагода Оксана Миколаївна, доктор мистецтвознавства, професор
E-mail	oxanalahoda@gmail.com
Заняття	відповідно розкладу – дистанційно:
Консультації	за індивідуальною домовленістю з викладачем у робочі дні
Телефон	+380972618179 (викладач)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи у робочі дні. Умови листування: 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено — ЕПД); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається — анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_ завдання*. Розширення: *текст* — *doc, docx, ілюстрації* — *jpeg, pdf*. Окрім роздруківок для аудиторних занять, роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту викладача. Консультавання з викладачем відбуваються у визначені дні та години. За бажанням можна пропонувати для цього листування у Messenger, Viber, Telegram (група ЕПД_аспіранти 2024-2025).

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна не має обов'язкових передумов для вивчення. Однак, передбачає певний обсяг знань з історії, теорії і методики дизайну та архітектури, історії образотворчого мистецтва, філософії та естетики. Рекомендованою передумовою слід вважати такі навчальні дисципліни, як: «Теоретичні основи вивчення дизайнерської практики» та «Актуальні напрями і тенденції дизайн-проекування».

Враховуючи сучасний рівень розвитку науки, аспіранти можуть пропонувати в межах дисципліни «Естетичні проблеми дизайну» індивідуальні теми для опрацювання матеріалу, пов'язаного з їх науковими інтересами.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Білодід Ю.М., Поліщук О.П. *Основи дизайну: навч. посіб. К. : ПАРАПАН, 2004. 240 с.*
2. Бойчук О.В. *Пространство дизайнера. Харьков : «Новое слово», 2013. 367 с.*

3. Лагода О. *Естетичний дискурс дизайну: проблематизація, маніфестація, репрезентація. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвуз. збірник наук. праць молодих вчених ДДПУ ім. І. Франка. Дрогобич: видав. дім «Гельветика», 2021. Вип. 40, Т. 2. С. 51-56.*
4. Мовчан В.С. *Естетика: історія і теорія. Навч. посіб. Жовква : Місіонер, 2010. 736 с.*
5. Мовчан В.С. *Етика : навч. посіб. К. : Знання, 2007. 483 с.*

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Додаткові навчальні матеріали – тематичні презентації, ілюстрації тощо викладач пропонує переглядати за посиланнями, які надає до кожної окремої теми.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот для конспекту, ручка. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет тощо) з можливістю демонстрації тематичних презентацій і виходу до мережі Інтернет. Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Дисципліна «Естетичні проблеми дизайну» сформована за принципами науковості, системності та безперервності навчання. Метою авторського курсу є підготовка аспірантів до самостійного критичного аналізу дизайн-практик в аспекті їх естетичної якості, в освоєнні багатства естетичних цінностей, ідей та концепцій, у розвитку естетичної свідомості фахівця з дизайну на основі філософсько-естетичної рефлексії в умовах сучасності.

Завданням дисципліни є теоретичне осмислення сучасного розуміння сутності «естетичного» в культурі, мистецтві та дизайні, яке охоплює такі проблемні питання, як:

- класичні та новітні категорії (паракатегорії) естетики, їх роль в інтелектуально-практичній, проектно-художній діяльності людини;
- історичне підґрунтя формування естетичної думки, її абрис в ХХІ ст.;
- естетична свідомість та її структура в контексті сучасних концепцій розвитку дизайну; актуалізація стратегії оповідності (нарративізації);
- ключові сфери естетичної діяльності (побутова, виробнича, професійно-художня); закони і принципи естетичного формоутворення;
- художній образ як інтегральна структура мистецтва і дизайну, ретранслятор нарративу естетичних цінностей проектних ідей;
- проблематика естетичного впливу та сприйняття; особливості естетичної культури суспільства і окремої особистості;
- креативна естетика творця та її проблемне поле в дизайні; дуальність естетичного й неестетичного;
- процеси трансформації естетичної свідомості, естетичних цінностей та ідеалів сучасності в контексті їх взаємодії з предметною творчістю в цілому.

На лекційних і семінарських заняттях аспіранти набувають навички теоретичного аналізу та виявлення проблем в сфері розвитку дизайнерської діяльності з можливістю подальшого втілення результатів роботи у наукове середовище (статті, доповіді тощо).

Дисципліна забезпечує спеціалізовані (фахові) компетентності, зокрема:

ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері дизайну на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

СК1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері дизайну та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з дизайну та суміжних галузей.

СК2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері дизайну, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СК5. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень у сфері дизайну, оцінювати сучасний стан і тенденції розвитку дизайну.

Вивчення дисципліни «Естетичні проблеми дизайну» передбачає такі програмні результати:

РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері дизайну і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з дизайну, отримання нових знань та здійснення інновацій.

РН4. Планувати і виконувати теоретичні дослідження у сфері дизайну та з дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного інструментарію та дотриманням норм професійної та академічної етики.

РН5. Розуміти загальні принципи та методи дизайну, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері дизайну та у викладацькій практиці.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Основна спрямованість дисципліни визначається професійним сприйняттям естетичного аспекту дизайнерської творчості. Дисципліна вивчається протягом 2-го семестру 1-го курсу (3 кредити ECTS, 90 навчальних години, в тому числі 30 годин — аудиторні: 22 – лекційні та 8 – семінарські заняття; 90 годин — самостійної роботи). Всього курс має 2 модулі та включає 9 тем.

МОДУЛЬ 1. ДИЗАЙН-ПРАКТИКА В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ЕСТЕТИЧНОЇ ДУМКИ ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ: ІСТОРІЯ ФОРМУВАННЯ, СУЧАСНИЙ СТАН, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Тема 1. Дизайн як форма естетичної діяльності:

1.1. Сутність естетики (естетичного) на межі ХХ – ХХІ століть: коло проблем і контури предмета. Основна термінологія з дисципліни.

1.2. Провідні ідеї сучасної науки естетики. Структура естетичної діяльності та естетичної свідомості; Система сучасних естетичних категорій. Естетичні цінності. Естетичні ідеали.

Тема 2. Концепції розвитку сучасного дизайну:

2.1. Дизайн в контексті новітніх естетичних категорій. Паракатегорії сучасної естетики: лабіринт, гра, абсурд. Роль стратегії оповідності (наративізація).

2.2. Вплив сучасного мистецтва та його естетики на розвиток дизайну. Антитеза:

модернізм – постмодернізм. Кореляційна залежність візуальної та проектної культур.

Тема 3. Естетичне формоутворення:

3.1. Феномен речі в дизайні. Синтез функцій. Закони і принципи естетичного формоутворення.

3.2. Конструктивізм і деконструктивізм в дизайні. Спільне й відмінне в «сучасному», «актуальному», «концептуальному» мистецтві та дизайні. Арт-дизайн.

МОДУЛЬ 2. ЕСТЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ДИЗАЙНУ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ЕСТЕТИЧНОЇ ДУМКИ, НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ПРОГРЕСУ І МАТЕРІАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ СУСПІЛЬСТВА.

Тема 4. Сутнісні виміри сучасного дизайну (гуманізація): теорія та практика.

4.1. Етико-естетична проблематизація діяльності фахівця (концепція «Вікно Овертона»); дизайн в контексті естетики віртуалізації та гламуризації сучасного суспільства (теорія Д. Іванова).

4.2. Людиноцентричність, екологічність, концептуальність, емоційність (сенсорність) сучасного дизайну (СДМДП Г. Лоли).

Тема 5. Художньо-образна проблематика в естетиці дизайну («імпресивний дизайн»):

5.1. Проблема наявності/відсутності «героя» у творах дизайну: взаємодія або протиставлення етичного естетичному, плюральність змістів, конотативність естетичних ідеалів.

5.2. Проблема „героя” у творах дизайну: естетика типового, стереотипного, виняткового (ексклюзивного) /серійного. Класифікація типів споживачів дизайн-продукту. Стиль (спосіб) життя як категорія, що обумовлює естетизацію речей.

Тема 6. Образно-стилістична проблема естетики дизайну:

6.1. Дизайн-діяльність у контексті теорії та історії стилю. Сучасна класифікація стилів дизайну.

6.2. Проблема сюжетності дизайнерських творів: тематизація, нарративізація, текст і контекст, підміна або імітація змістів.

Тема 7. Функціональна проблематика («іммерсивний дизайн»):

7.1. Функції «масової» та «елітарної» естетики дизайну: процеси демократизації, глобалізації, колаборації в дизайні.

7.2. Плюралізм, індивідуалізм, фетишизм дизайнерських творів, їх вплив на призначення (функції) речі. Мода як чинник проблематизації естетичного аспекту дизайн-продукту.

Тема 8. Ідентифікаційно-комунікативна проблема в естетиці дизайну («дизайн взаємодії»)

8.1. Прояви естетичного в дизайні у контексті філософії реклами. Репрезентація як явище.

8.2. Інформативність та ідентифікація засобами дизайну в мерчендайзингу. Мистецтво вітриністики.

Тема 9. Проблеми креативної естетики особистості (роль творця)

9.1. Естетика фетишу. Брендівість. Айдентика. Система репрезентативних практик дизайну.

9.2. Стимулювання креативу і його вплив на естетичну якість дизайн-продукту: особливості дослідницьких підходів.

Розподіл тем семінарських занять обумовлено тематикою курсу та індивідуальним вибором слухачів (особиста зацікавленість, тема дисертаційної роботи тощо).

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Контент дисципліни пропонується через лекційну комунікацію. Теми семінарських занять мають діалогічну та дискусійну форми викладу, а також відкрито-комунікаційну, орієнтовану на розв'язання різних проблемних питань, підтем і практичних завдань шляхом їх обговорення. Самостійна робота здобувачів спрямована на закріплення лекційних тем і підготовку семінарських завдань. Зміст самостійної роботи складає пошук додаткової інформації та її аналіз, підготовка усних доповідей за лекційними темами дисципліни в контексті власного наукового дослідження (теми дисертації). Підсумком самостійної роботи є підготовка і захист індивідуальної тематичної дослідницької роботи у формі реферату. Кожен аспірант презентує та захищає свою тематичну роботу в процесі її обговорення в групі. Застосовується оригінальна методика оцінювання рефератів одне одного, яка передбачає етичне і відповідальне ставлення здобувачів, як до опрацьованого матеріалу і презентованої інформації, так і до праці одне одного.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є диференційований залік. Для отримання заліку достатньо пройти рубіжні етапи контролю у формі поточних перевірок процесу самостійної роботи. Для тих аспірантів, які бажають покращити результат, передбачені письмові контрольні питання за темами дисципліни (10 балів).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	A	A+ 98–100	задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час занять необхідно вимкнути звук мобільних телефонів як аспірантам, так і викладачу. За необхідності аспірант має спитати дозволу вийти з аудиторії (окрім заліку).

Вітається власна думка з теми заняття, аргументоване відстоювання позиції.

У разі неможливості проведення занять за розкладом з вагомих причин викладач має право перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю з аспірантами.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНОСТІ

Пропускати заняття без поважних причин неприпустимо (причини пропуску мають бути підтверджені). Запізнення на заняття не вітаються. В разі пропуску аспірантом окремих тем дисципліни, він повинен опрацювати їх самостійно та на наступному занятті показати викладачу конспект або відповісти на ключові питання. В разі необхідності студент може звертатися за консультаціями до викладача. Програмою дисципліни передбачена можливість виконання додаткових навчальних завдань (як письмових, так і усних).

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Аспіранти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, статтях, при написанні реферату і складанні заліку). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. **Корисні посилання:**

<https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akadem-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД КУРСУ

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
1	2	3	4	5	6	7
3-й семестр						
	1	лекція	1. Дизайн як форма естетичної діяльності: 1.1. Сутність естетики (естетичного) на межі ХХ – ХХІ століть: коло проблем і контури предмета. Основна термінологія з дисципліни.	1		
	1	лекція	1.2. Провідні ідеї сучасної науки естетики. Структура естетичної діяльності та естетичної свідомості. Система сучасних естетичних категорій. Естетичні цінності. Естетичні ідеали.	1	Презентація на 10-15 слайдів за темою «Дизайн як форма естетичної діяльності» в межах теми власного дослідження та відповідного виду дизайну (на прикладі 2-3 дизайнерів пояснити ключові естетичні аспекти)	Пересилається викладачу
	2	лекція	2. Концепції розвитку сучасного дизайну: 2.1. Дизайн в контексті новітніх естетичних категорій. Паракатегорії сучасної естетики: лабіринт, гра, абсурд. Роль стратегії оповідності.	1		
	2	лекція	2.2. Вплив сучасного мистецтва та його естетики на розвиток дизайну. Антитеза: модернізм – постмодернізм. Кореляційна залежність візуальної та проектної культур.	1	Коротке повідомлення (тема 3). Навести приклади з власних досліджень.	Письмово
	3	лекція	3. Естетичне формоутворення: 3.1. Феномен речі в дизайні. Синтез функцій. Закони і принципи естетичного формоутворення.	1		
	3	лекція	3.2. Конструктивізм і	1	Повідомлення-презентація за	Ілюстрована

			деконструктивізм в дизайні. Спільне й відмінне в «сучасному», «актуальному», «концептуальному» мистецтві та дизайні. Арт-дизайн.		темою на прикладі обраного дизайн-продукту (еволюційні зміни в естетичному формоутворенні)	презентація пересилається викладачу
	1-3	семінар	Обговорення авторських презентацій, дискусія з ключових тематичних питань Тест (семестровий контроль)	2	Тест	Письмово
	4	лекція	4. Сутнісні виміри сучасного дизайну (гуманізація): теорія та практика. 4.1. Етико-естетична проблематизація діяльності фахівця (концепція «Вікно Овертона»); дизайн в контексті естетики віртуалізації та гламуризації сучасного суспільства (теорія Д. Іванова).	1	Повідомлення-презентація, що розкриває вплив на дизайн різних соціокультурних феноменів (на вибір: інформатизація; віртуалізація, гламуризація, екологізація, глобалізація).	Пересилається викладачу
		лекція	4.2. Людиноцентричність, екологічність, концептуальність, емоційність (сенсорність) сучасного дизайну (СДМДП Г. Лоли).	1		
	5	лекція	5. Художньо-образна проблематика в естетиці дизайну («імпресивний дизайн»): 5.1. Проблема наявності/відсутності «героя» у творах дизайну: взаємодія або протиставлення етичного естетичному, плюральність змістів, конотативність естетичних ідеалів.	1	Доповідь (5 хв.), інтерпретація теми дисципліни в межах власного дослідження (за вибором)	Пересилається викладачу
	5	лекція	5.2. Проблема „героя” у творах дизайну: естетика типового, стереотипного, виняткового (ексклюзив.) /серійного. Класифікація типів споживачів дизайн-продукту. Стиль (спосіб) життя як категорія, що обумовлює естетизацію речей.	1		
	6	лекція	6. Образно-стилістична проблема естетики дизайну: 6.1. Дизайн-діяльність у контексті теорії та історії	1	Вибір, обговорення та затвердження індивідуальних тем для написання реферату	Викладачу надсилається обґрунтований вибору (акт-сть)

			стилю. Сучасна класифікація стилів дизайну.			
	6	лекція	6.2. Проблема сюжетності дизайнерських творів: тематизація, нарративізація, текст і контекст, підміна або імітація змістів.	1		
	7	лекція	7. Функціональна проблематика («іммерсивний дизайн»): 7.1. Функції «масової» та «елітарної» естетики дизайну: процеси демократизації, глобалізації, колаборації.	1	Формування списку джерел по затвердженій тематиці реферату	Викладачу надсилається Список (7-10 джерел – монографії, публікації тощо)
	7	лекція	7.2. Плюралізм, індивідуалізм, фетишизм дизайнерських творів, їх вплив на призначення (функції) речі. Мода як чинник проблематизації естетичного аспекту дизайн-продукту.	1		
	8	лекція	8. Ідентифікаційно-комунікативна проблема в естетиці дизайну («дизайн взаємодії») 8.1. Прояви естетичного в дизайні у контексті філософії реклами. Репрезентація як явище.	2	Написання реферату	Консультації з викладачем на етапі написання
	8	лекція	8.2. Інформативність та ідентифікація засобами дизайну в мерчендайзингу. Мистецтво вітриністики.	2		
	9	лекція	9. Проблеми креативної естетики особистості (роль творця) 9.1. Естетика фетишу. Брендівість. Айдентика. Система репрезентативних практик дизайну.	2	Написання реферату	Консультації з викладачем на етапі написання
	9	лекція	9.2. Стимулювання креативу і його вплив на естетичну якість дизайн-продукту: особливості дослідницьких підходів.	2		
	4-9	семінар	Захист індивідуальних тематичних завдань Соціокультурний аспект естетичних проблем сучасної практики дизайну.	4		Ілюстрована презентація результатів тематичного реферування.

	1-9	семінар	Залікова контрольна робота: тест	2	

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	Тестова програма	0–40
2	Поточний контроль (семінарські заняття)	0–20
3	Складання заліку (захист реферату)	0–40
Всього балів		100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

	Бали		Критерії оцінювання
	0–20	0–40	
A+	20	40	Аспірант в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали та приклади за темою. Відповів на додаткові питання. Розширив роботу до рівня тез до конференції. Подача акуратна, без помилок
A	17–19	37–39	Аспірант в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою. Подача акуратна, без помилок
A-	16	36	Аспірант в повному обсязі опанував матеріал теми, подача акуратна, без помилок
B	12–15	32–35	Аспірант в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив декілька незначних помилок
C	8–11	22–31	Аспірант в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив значні помилки, є невеликі проблеми з форматкуванням
D	4–7	10–21	Аспірант не в повному обсязі опанував матеріал теми, робота виконана на недостатньому рівні із значними недоліками (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, відсутність творчого підходу тощо), наявні проблеми з форматкуванням
E	1–3	1–9	Аспірант в недостатньому обсязі опанував матеріал теми, виконана робота має багато значних недоліків (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, невідповідність завданню, невчасна подача виконаної роботи, неохайність подання тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність аспіранта під час семінарських занять (2 за кожне), виступ на конференції або публікацію статті за індивідуальною темою дослідження, реалізованою в межах дисципліни (5). Максимальна кількість балів: 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Викладач з окремих тем курсу може рекомендувати додаткові джерела інформації.

Основна:

1. Білодід Ю.М., Поліщук О.П. Основи дизайну: навч. посіб. К. : ПАРАПАН, 2004. 240 с.
2. Бойчук О.В. Пространство дизайнера. Харьков : «Новое слово», 2013. 367 с.

3. Даниленко В.Я. Дизайн України у світовому контексті художньо-проектної культури: Монографія. Харків : ХДАДМ; Колорит, 2005. 244 с.; іл.
4. Даниленко В.Я. Майбутнє європейського дизайну. Харків : Колорит, 2007. 197 с.
5. BONDARENKO I, BRYZHACHENKO N., LAHODA O., TOKAR M. INTERACTIVE MULTIMEDIA OBJECTS IN PUBLIC INTERIORS: COMPOSITIONAL LOCATION TECHNIQUES SCOPUS. ARCHITECTURE CIVIL ENGINEERING ENVIRONMENT (The Si lesian University of Technology). No. 1/2022. Pp. 5-18. <https://doi.org/10.21307/ACEE-2022-001>
6. Lahoda O. Representative design practices as a designer's right to creative communication. JILK (Journal of International Legal Communication). 1 (1). 205-215.
7. Lahoda, O., Tokar, M., Hurdina, V., Bondarenko, B., & Ieremenko, I. (2023). Ecodesign and initiatives of sustainable development in the dimension of passion of artistic and design creativity. Amazonia Investiga, 12(65), 212-218. <https://doi.org/10.34069/AI/2023.65.05.20>
8. Лагода О. Гуманістичний потенціал дизайну в культурологічному дискурсі / International Scientific and Practical Conference Cultural Studies and Art Criticism: things in common and development prospects (27-28 November 2020) / Conference Proceedings. Venice, Italia. Izdevnieciba: Baltija Publishing, 2020. P. 156-159.
9. Лагода О. Дизайн костюма. Практики репрезентацій: монографія. Черкаси: Видавець Третяков О.М., 2018. 296 с.
10. Лагода О. Естетичний дискурс дизайну: проблематизація, маніфестація, репрезентація. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвуз. збірник наук. праць молодих вчених ДДПУ ім. І. Франка. Дрогобич: видав. дім «Гельветика», 2021. Вип. 40, Т. 2. С. 51-56.
11. Мовчан В.С. Естетика: історія і теорія. Навч. посіб. Жовква : Місіонер, 2010. 736 с.
12. Мовчан В.С. Етика : навч. посіб. К. : Знання, 2007. 483 с.
13. Етика та естетика: навчально-методичний посібник у схемах і таблицях / за наук. ред. проф. В.С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 204 с.

Допоміжна:

14. John Heskett. *Design: A Very Short Introduction*. Oxford University Press. 2002. 169 p.
15. Bryan Lawson. *How Designers Think. The Design Process Demystified. Fourth edition*. Architectural Press is an imprint of Elsevier. 2005. 335 p.
16. Colin Ware. *INFORMATION VISUALIZATION: Perception for Design*. Morgan Kaufmann is an imprint of Elsevier. 2004. 513 p.
17. Colin Ware. *VISUAL THINKING for DESIGN*. Morgan Kaufmann is an imprint of Elsevier. 2008. 198 p.